

KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS
TERMÉSZETVÉDELMI FELÜGYELŐSÉG

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

Ikt. sz.: KTF: 3442-1/2014. Tárgy: Balassagyarmat, Pozsonyi út 30. szám
alatti ingatlan, a KŐPORC Vállalat „f. a”
területén és környezetében feltárt perklór-
etilén szennyezés kármentesítése
Előadó: dr. Pach Nikolett Melléklet: 5 db az iratjegyzék szerint

Dr. Illés Zoltán Úr
Környezetügyért felelős államtitkár
Vidékfejlesztési Minisztérium
1394 Budapest, Pf. 351

Tisztelt Államtitkár Úr!

Az alábbiakban foglaltak szerint javaslom a Balassagyarmaton, a KŐPORC Vállalat „f. a” volt telephelyén és annak környezetében feltárt perklór-etilén szennyezés kármentesítését az Országos Környezeti Kármentesítési Program keretén belül.

Előzmények és a tényállás rövid ismertetése:

1988-ban Balassagyarmaton, az akkor még Ásványolajforgalmi Vállalat (a továbbiakban: ÁFOR) telephelye és a vasúti átfejtő környezetében az egyik Szent István utcai családi ház ásott kútjában 10 cm vastagságban felúszó olajszenyezést tapasztaltak. Az akkor érvényes jogszabályoknak megfelelően a szennyezés felszámolása érdekében megindult a kármentesítés. A jelenleg működő kármentesítési rendszert KTVF: 10235-5/2005. számú határozat és KTVF: 23501-3/2009. számú vízjogi üzemeltetési engedély alapján az ÁFOR jogutódja, a MOL Nyrt. üzemelteti.

Az 1998 áprilisában végzett talajvíz monitoring vizsgálat során új, addig nem észlelt szennyezőanyag, klórozott szénhidrogén (perklór-etilén) jelenlétét mutatták ki. Megállapításra került, hogy az észlelt szennyezés nem köthető sem az ÁFOR, sem pedig a jogutód MOL Nyrt. tevékenységéhez.

A szennyezés tényének bizonyítása mellett kármentesítési eljárás keretében megkezdődött a szennyezés eredetének felderítése.

A Golder Associates (Magyarország) Kft. által végzett feltárás eredményei valószínűsítették, hogy a klórozott szénhidrogén szennyezés a KŐPORC Elektronikai Alkatrész és Műszaki Kerámiagyártó Vállalat „f. a.” (1106 Budapest, Tárna u. 4., a továbbiakban: KŐPORC Vállalat „f. a.”) – melynek felszámolója az ÁFI Felszámoló és Vagyonkezelő Rt. (1053 Budapest, Egyetem tér 5., a továbbiakban: Felszámoló) – Balassagyarmat, Pozsonyi út 30. alatti volt telephelyén végzett zsírtalanítási technológiából ered.

A KŐPORC Vállalat „f. a.” a balassagyarmati telephelyét az 1994-ben megindult felszámolási eljárás keretében még abban az évben, a jelenleg is hatályos, *a felszámolási eljárás és a végelszámolás környezet- és természetvédelmi követelményeiről* szóló 106/1995.

Levelezési cím: 1447 Budapest, Pf.: 541 E-mail: kozepdunavolgyi@zoldhatosag.hu
Telefon: 478-44-00, Telefax: 478-45-20 Honlap: <http://kdvktvf.zoldhatosag.hu>
Zöld Pont Iroda: 1072 Budapest, Nagydíófa u. 10-12.
Ügyfélfogadás: hétfőtől csütörtökig: 9⁰⁰ – 16⁰⁰-ig, péntek: 9⁰⁰ – 12⁰⁰-ig
Ügyintézői ügyfélfogadás: hétfő, szerda: 9⁰⁰ – 12⁰⁰, 13⁰⁰ – 16⁰⁰-ig, péntek: 9⁰⁰ – 12⁰⁰-ig

(IX. 8.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 106/1995. (IX. 8.) Korm. rendelet] hatályba lépése előtt értékesítette.

A perklór-etilén szennyezés kapcsán lefolytatott hatósági eljárások:

Figyelemmel arra, hogy a környezeti terhek rendezése a felszámolási eljárás során a felszámoló kötelezettsége, a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség [korábbi nevén: Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség; jogelődje: Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség, a továbbiakban együtt: Felügyelőség] **KF: 7844/1999. számú határozatában** kötelezte a KŐPORC Vállalat „f. a.”-t a perklór-etilén szennyezés lehatárolására és kármentesítési terv elkészítésére.

A **KF: 7844/1999. számú határozatban** a Felügyelőség előírta, hogy a műszaki beavatkozási terv készítése során figyelembe kell venni a klórozott szénhidrogén szennyezés mellett, a tárgyi telephelytől északra, a volt ÁFOR-telep tevékenységéből származó TPH és BTEX szennyezést is. A szennyezőanyagok eltérő fizikai tulajdonságait és más-más vízáradék szintben való jelenlétét, illetve a párhuzamosan történő különböző kármentesítési technológiák, valamint a monitoring vizsgálatok összehangolását.

Az AGRUNIVER Környezetvédelmi Szolgáltató és Vállalkozó Kft. (2100 Gödöllő, Palotakert 9., a továbbiakban: AGRUNIVER Kft.) által 1999 júliusában készített környezeti állapotfelmérés bebizonyította, hogy a szennyezés valóban a KŐPORC Vállalat „f. a.” által korábban folytatott zsírtalanítási tevékenységéből ered. A legmagasabb perklór-etilén szennyezettségi koncentrációt a volt permosó fém-gyűjtőtartálya közelében a K2 fúrás pontban (187000 µg/l), illetve szabad fázisban tártak fel. A szennyezés kiterjedése is nagyobb mértékűnek bizonyult az előzetesen feltételezettnél.

Az eljárás során megvizsgált adásvételi szerződések alapján megállapítást nyert az is, hogy a felszámolás – az állami vagyon hasznosítása és értékesítése – során nem végeztek környezeti állapotfelmérést, illetve nem történt meg a tevékenység okozta környezetkárosodások kárelhárítási és kártérítési költségeinek meghatározása.

A fentiek alapján a Felügyelőség **KF: 7844-9/1999. számú határozatában** elfogadta a környezeti kárfelmérési dokumentációt és kárelhárítási tervet, mely alapján kötelezte a KŐPORC Vállalat „f. a.”-t a kármentesítés technológiai-műszaki kiviteli tervének 60 napon belüli benyújtásával a kármentesítés 2001. december 31-ig történő végrehajtására.

Az engedélyezési eljárás során, az érintett szakhatóságok bevonásával az akkor hatályos *a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról* szóló 33/2000. (III. 17.) Korm. rendelet előírásai alapján a Felügyelőség **KF: 59557/2001. számú határozatával** jóváhagyta a Felszámoló által 2000. március 10. napján benyújtott és a PROFES Kft. valamint az AGRUNIVER Kft. által készített kármentesítési technológiai-műszaki beavatkozás kiviteli tervet, továbbá a műszaki beavatkozás befejezési határidejét 2003. július 31-ben jelölte meg.

2001. november 14-én kelt levelében a szennyezéssel érintett terület egy részének tulajdonosának, Balassagyarmat Város Önkormányzatának képviselőjében eljáró Tárnics Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Kft. (2675 Nógrádmargit, Rákóczi út 2.) felhívta a Felügyelőség figyelmét arra, hogy a kármentesítési munkák folytatására nincs több anyagi forrás, a szennyezés az ismertnél komolyabb kárt okozott, területileg elmozdult és a korábbiakhoz képest magasabb koncentrációban jelentkezik.

A 2001. december 20-án tartott egyeztető tárgyalás alapján a Felügyelőség felkérte a Felszámolót, hogy készítse el az egyszerűsített pénzügyi mérleget és a pénzügyi beszámolót.

A Felszámoló 2002. január 15-én kelt levelében rögzítette, hogy a KŐPORC Vállalat „f. a.” vagyoni és pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé a kárelhárítás finanszírozását, mert ez a felszámolási eljárás lefolytatásának és befejezésének ellehetetlenítéséhez vezetne és segítséget kért az állami szerepvállalás lehetőségének megteremtéséhez.

A Felügyelőség KF: 5311-2/2002. számú levelében megküldte az akkori Környezetvédelmi Minisztérium felé az állami szerepvállalás iránti kezdeményezését.

A Fővárosi Bíróság a 2002. június 18-án kelt levelében tájékoztatta a Felügyelőséget, hogy tárgyi felszámolási eljárásra a *felszámolási eljárásról* szóló 1986. évi 11. törvényerejű rendelet előírásai az irányadók.

A Felügyelőség KF: 5311-8/2002.-4 számú levelében értesítette a KŐPORC Vállalat „f. a.”-t, hogy a KF: 59557/2001. számú határozat jogerőre emelkedett, és KF: 5311-8/2002.-5 számon megkereste a Balassagyarmati Földhivatalt a tartós környezeti kár bejegyzése céljából. A környezeti kár bejegyzése 2002. november 13-án megtörtént.

A kármentesítési rendszer vízilétesítményeinek engedélyezési eljárása során felmerült hiányosságok tisztázására (szennyezés elmozdulása, új lehatárolás, MÁV területeken hozzájárulás hiánya, stb.) a Felügyelőség **KF: 5311-8/2002-3. számú határozatában** kiegészítő tényfeltárás elvégzésére kötelezte a KŐPORC Vállalat „f. a.”-t.

A Felügyelőség megkeresésére a Fővárosi Bíróság 2 Fpk 01-91-000103/209. számú végzésében felszólította a Felszámolót arra, hogy a kézhezvételtől számított 15 napon belül tegyen eleget a KF: 5311-8/2002-3. határozatban foglaltaknak.

2003. augusztus 26-án kelt beadványában a Felszámoló ismételten felhívta a Felügyelőség figyelmét arra, hogy a KŐPORC Vállalat „f. a.”-nak nincs pénzügyi fedezete további tényfeltárás elvégzésére, egyúttal kérte a KF: 5311-8/2002-3. számú határozat felülvizsgálatát.

A Környezetgazdálkodási Intézet 2003. október 15-én kelt levele szerint a KŐPORC Vállalat „f. a.” szennyezés kármentesítése felkerült az OKKP 2003. évi prioritási listájára, ezért kérték a projekt elindításához szükséges felügyelőségi határozat kiadását.

A Felügyelőség **KF: 1782-14-II./2003. számú határozatában** elrendelte a KF: 59557/2001. és a KF: 5311-8/2002.-3 számú határozatok végrehajtását akként, hogy a végrehajtást a Környezetgazdálkodási Intézet Kármentesítési Területkezelési Egysége (1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36., a továbbiakban: KGI-KTE) végezteti el a KŐPORC Vállalat „f. a.” költségére és veszélyére. Továbbá a Felügyelőség kiegészítő tényfeltárás és műszaki beavatkozási terv elkészítésére kötelezte a KGI-KTE-t 2005. január 30-ai teljesítési határidővel az OKKP megelőlegezési keret terhére.

2003. november 27-én kelt levelében a Felszámoló kifogással élt a fenti határozattal szemben tekintettel arra, hogy befolyt a céghez egy nagyobb összegű követelés, amely a kármentesítési határozatok végrehajtásához részben, a kiegészítő tényfeltárás elvégzésére, valamint a műszaki beavatkozási terv készítésére teljes fedezetet nyújt. A Felügyelőség megkeresésére a Felszámoló pontosította tájékoztatását, miszerint 20 millió Ft-ot különítettek el a kármentesítés részbeni végrehajtására.

A Felügyelőség a **KF: 22297-3/2004. számú határozatában** visszavonta a KF: 1782-14-II./2003. számú határozatot és azzal egyidejűleg elrendelte a KF: 59557/2001. és a KF: 5311-8/2002.-3 számú kármentesítési határozatok (kiegészítő tényfeltárás és műszaki beavatkozási terv készítés) végrehajtását.

A PROFES Kft. – a KŐPORC Vállalat „f. a.” Felszámolójának megbízásából – kérte a végrehajtás határidejének 2004 decemberéig történő meghosszabbítását, azonban meghatalmazását a Felügyelőség KF: 2297-6/2004. számú felhívására sem csatolta kérelméhez.

A Felügyelőség KTVF: 8747-2/2005. számú levelében soron kívüli intézkedésre szólította fel a KŐPORC Vállalat „f. a.”-t, tekintettel arra, hogy a KF: 22297-3/2004. számú határozatban megadott teljesítési határidő eredménytelenül telt el.

2005. június 6-án a PROFES Kft. benyújtotta a Felügyelőségre a kiegészítő tényfeltárási záródokumentációt és a műszaki beavatkozási tervet, csatolva a PROFES Kft. és a KŐPORC Vállalat „f. a.” között 2005. május 30-án kelt megállapodást, melyben a PROFES Kft. a tárgyi területen feltárt szennyezés kármentesítését átvállalja az alábbiak szerint:

„Felek rögzítik, hogy az Átvállaló legkésőbb 2005. december 31-ig a környezeti kár megszüntetésével összefüggésben pályázatot nyújt be a Gazdasági Közlekedési Minisztérium környezeti kármentesítés a felszín alatti vizek és ivóvízbázisok megóvása érdekében elnevezésű, KIOP-2004-1.4.0.F kódszámú - pályázati kiírására. Ezzel összefüggésben Felek rögzítik, hogy jelen megállapodás azon felfüggesztő feltétel bekövetkezése esetén lép hatályba, ha a PROFES Kft. által benyújtott pályázat eredményes lesz.”

A 2005. évi kiegészítő tényfeltárás szerint a klórozott szénhidrogén szennyezőanyag már kizárólag a talajvízben, valamint a telített talajrétegben – szabad fázisban – van jelen. A talajvíz szennyezettség felméréseinek aktualizálása, illetve lehatárolása megtörtént. Időközben a talajvíz áramlásának (É-ÉK) irányában nagy kiterjedésű szennyezett csóva alakult ki. A szennyezés bekövetkezésétől eltelt idő alatt a perklór-etilén szennyezés a felső homokos vízadó rétegből átterjedt és az alsó kavicsos jó vízvezető réteget is elszennyezte. A két vízadó szintben lévő szennyezett talajvíz mennyisége 59355 m² területen 251161 m³ volt. Azonban az akkori Gazdasági és Közlekedési Minisztérium 2005. év negyedik negyedében a fenti pályázatot felfüggesztette.

Ezt követően a Felügyelőség KTVF: 1927-4/2006. számú levelében tájékoztatást kért KŐPORC Vállalat „f. a.” Felszámolójától az akkori Gazdasági és Közlekedési Minisztériumba benyújtott pályázat aktuális helyzetéről és a tárgyi ügyben megtett intézkedéseiről.

██████████ felszámolóbiztos 2006. november 22-én kelt válasza szerint a KIOP pályázat felfüggesztése miatt a PROFES Kft. és a KVM Fejlesztési Igazgatóság közötti egyeztetések megszakadtak, a fentiek miatt a környezeti kár átvállalása nem valósulhatott meg. A Felszámolónak a tárgyi környezeti kár rendezésére forrás nem áll rendelkezésére.

A kármentesítés műszaki beavatkozás végrehajtásának bizonytalansága miatt a szennyezés mértékének és kiterjedésének ellenőrzése céljából a Felügyelőség KTVF: 4102/2007. számú **határozatában** a meglévő kutak felhasználásával kármentesítési monitoring terv benyújtására kötelezte a KŐPORC Vállalat „f. a.”-t.

A Felszámoló 2007. február 16-án a határozattal szemben észrevételt tett, arra való hivatkozással, hogy nincs pénzügyi fedezete.

A Felügyelőség KTVF: 4102-3/2007. számú végzésében a KTVF: 4102/2007. számú határozatban előírtak teljesítésének elmulasztása miatt 250 000 Ft eljárási bírság megfizetésére kötelezte a KŐPORC Vállalat „f. a.”-t. A végzés ellen a Felszámoló 2007. augusztus 17-én fellebbezést nyújtott be a Felügyelőségre. Ezt követően a Felügyelőség megállapította, hogy a Felszámoló 2007. február 16-án beérkezett észrevételét – tekintettel arra, hogy az a fellebbezés benyújtására biztosított törvényes határidőn belül került beadásra – fellebbezésként kellett volna elbírálni, azonban a Felügyelőség ezt elmulasztotta.

Előbbiekre való tekintettel a Felügyelőség **KTVF: 2132-3/2008. számú határozatában** a KTVF: 4102/2007. számú határozat visszavonásáról döntött, majd a KTVF: 2132-4/2008. számú végzésében a KTVF: 4102-3/2007. számú, eljárási bírságot kiszabó végzést is visszavonta.

2008 januárjában a Felügyelőség a kármentesítési eljárás mielőbbi lefolytatása érdekében, a helyzet súlyosságát felvázolva tájékoztatást kért a Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiumának Felszámolási Csoportjától a KŐPORC Vállalat „f. a.” felszámolási eljárásáról. A megkeresésre a mai napig nem érkezett válasz.

Ezt követően a Felügyelőség KTVF: 6317-4/2012. számú intézkedésében **felszólította a Felszámolót, hogy 2012. december 15. napjáig szíveskedjék tájékoztatni a Felügyelőséget a KŐPORC Vállalat „f. a.” felszámolási eljárásának jelenlegi állásáról, továbbá nyilatkozzon a KŐPORC Vállalat „f. a.” pénzügyi helyzetéről, valamint a kármentesítéssel kapcsolatos szerepvállalásáról.**

A Felszámoló 2012. december 14. napján benyújtott válaszlevelében tájékoztatta a Felügyelőséget, hogy a felszámolási eljárás során a járadékjellegű követelések rendezését követően, a zárómérleg benyújtásával kezdeményezte a felszámolási eljárás befejezését a Fővárosi Törvényszéken. Beadványa mellé csatolta a zárójelentés, illetve a zárómérleg egy példányát, melyekből megállapítható, hogy a felszámolás alatt lévő társaság nem rendelkezik anyagi fedezettel a kármentesítésben való szerepvállaláshoz.

A Felügyelőség a KŐPORC Vállalat „f. a.”-ra vonatkozó, Cégléletről található információk alapján megállapította, hogy a KŐPORC Vállalat „f. a.” pénzforgalmi jelzőszáma 2013. április 4. napján törlésre került a Cégjegyzékből.

A szennyezettséggel érintett terület:

A KŐPORC Vállalat „f. a.” egykori balassagyarmati telephelye, a volt ÁFOR vasúti átfejtő telephelye, a Sportpálya, továbbá a nevezett területeket megosztó töltésre emelt vasúti pályatest és környéke.

A szennyezőanyagokra vonatkozó megállapítások:

A Felügyelőség a rendelkezésére álló adatok alapján a KŐPORC Vállalat „f. a.” egykori telephelyén feltárt klórozott szénhidrogén (kiemelten a tetraklór-etilén) szennyezésével kapcsolatban az alábbi következtetéseket vonta le:

- A klórozott szénhidrogén szennyezés bizonyíthatóan bekerült a pleisztocén vízáradó rétegébe, ezen belül a kiváló vízvezető képességű kavicsos összetételbe. Feltételezhető a vízben viszonylag jól oldódó, de a víznél nehezebb VOCL gyorsabb áramlása. A KŐPORC Vállalat „f. a.” volt telephelyének környezetében a víztartó kavics-összetételnek nincs természetes védő záró rétege. A kimutatott szennyezőanyagok közül a perklór-etilén (tetraklór-etilén), diklór-etilén, szén-tetraklorid karcinogén anyagok. Környezet-egészségügyi kockázatát jelentősen növeli, hogy viszonylag nagy területen egy korábbi –

a VOCl szennyezéssel nem összekapcsolható – olaj/benzin szennyezéssel együtt fordul elő.

- A 2004. évi vizsgálatok során mért legmagasabb szennyezettségi érték a tetraklór-etilén esetében a BG-4/A fúrásban: 34300 µg/l („B” szennyezettségi határérték: 10 µg/l), a triklór-etilén a BK 3/B fúrásban 556 µg/l („B” szennyezettségi határérték: 10 µg/l) volt.
- A legnagyobb humán-egészségügyi kockázatot a tetraklór-etilénnek a környező családi házak ásott kútjában való megjelenése okozza. A vizsgálati eredmények szerint a perklór-etilén szennyezés bizonyítottan megjelent a Vízy Zsigmond u. 5. alatti családi házas ingatlan ásott kútjában. A mért érték (24,6 µg/l) meghaladta az akkor hatályos, *a felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékekről* szóló 10/2000. (VI. 2.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendelet „B” szennyezettségi határértéket (10 µg/l).
- A műszaki beavatkozás elmaradásának, késedelmes végrehajtásának következménye lehet az is, hogy a szennyezett területen a fedőréteg természetes és mesterséges hézagain, áttörésein a szennyezés a mélyebb vízáadó rétegekbe jutásával jelentősen megnő a szennyezett terület nagysága. Ebből következik, hogy a megnövekedett területen a kármentesítés költsége is a többszörösére növekszik.

A szennyezés mértékére, illetve kiterjedésére a 2004-től eltelt időszakra vonatkozóan - az akkor készített kiegészítő tényfeltárási dokumentáció vizsgálati óta - újabb információ nem áll rendelkezésre.

Összegzés, javaslatok:

Első lépésben az eljárás elhúzódása miatt mindenképpen a területen feltárt talajvíz-szennyezés újabb tényfeltárási elvégzése szükséges a korábbi tényfeltárási aktualizálásával a szennyezés vertikális és horizontális lehatárolására vonatkozóan. Majd a vizsgálatok eredményeire támaszkodva a jövőbeni területhasználat figyelembevételével kockázatelemzésen alapuló (D) kármentesítési célállapot határérték megállapítása és a műszaki beavatkozásra vonatkozó javaslattevés szükséges, a kármentesítési monitoring végzése mellett.

A KÖPORC Vállalat „f. a.” a tárgyi kármentesítési munkák finanszírozását lényegében az eljárás kezdetétől nem tudja biztosítani, ráadásul a KÖPORC Vállalat „f. a.” felszámolási eljárására 1994 óta a környezetvédelmi előírásokat szinte nélkülöző, *a felszámolási eljárásról* szóló 1986. évi 11. törvényerejű rendelet előírásai az irányadó.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet] 21. § (1) bekezdése szerint a pontszerű szennyező forráshoz tartozó valószínűsíthető szennyezettség, illetve károsodás esetén a köz érdekében kármentesítést kell végezni. A 19. § (6) bekezdés ba) pontja alapján a szennyezettség valószínűsíthető a terület szennyezettségére vonatkozó információk alapján, ha a szennyezettség mértéke talaj esetén 0,2 méter alatt legalább öt mintában, felszín alatti víz és talajnak nem minősülő földtani közeg esetén legalább egy ponton egy mintában a szennyező anyag koncentrációja meghaladja a (B) szennyezettségi határértéket.

A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 21. § (2) bekezdése szerint kármentesítésre kötelezett, aki a Kvt. 101-102/A. §-ában meghatározottak szerint felelősséggel tartozik.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 101. § (2) bekezdés c) pontja szerint a környezethasználó köteles környezetkárosodás bekövetkezése esetén minden lehetséges intézkedést megtenni a környezetkárosodás enyhítése, a kárelhárítás, illetve a további környezetkárosodás megakadályozása érdekében, így különösen haladéktalanul ellenőrzése alá vonni, feltartóztatni, eltávolítani vagy más

megfelelő módon kezelni a környeztkárosodást okozó anyagokat, illetve más károsító tényezőket azzal a céllal, hogy korlátozza vagy megelőzze a további környeztkárosodást és az emberi egészségre gyakorolt kedvezőtlen hatásokat vagy a környezeti elem által nyújtott szolgáltatások további romlását.

A Kvtv. 101. § (2) bekezdés d) pontja rögzíti, hogy a környezethasználó köteles a környeztkárosodás bekövetkezése esetén az eredeti állapotot vagy a külön jogszabályban meghatározott, az eredeti állapothoz közeli állapotot helyreállítani.

A Kvtv. 102. § (1) bekezdése alapján a környeztkárosodásért, illetve a környezetveszélyeztetésért való felelősség - az ellenkező bizonyításáig - annak az ingatlan a környeztkárosodás, illetve környezetveszélyeztetés bekövetkezésének időpontját követő mindenkori tulajdonosát és birtokosát (használóját) egyetemlegesen terheli, amelyen a környeztkárosítást, illetve környezetveszélyeztető magatartást folytatták. A Kvtv. 102. § (2) szerint a tulajdonos mentesül az egyetemleges felelősség alól, ha megnevezi az ingatlan tényleges használóját, és kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a felelősség nem őt terheli.

A felelősség kérdése:

A Kvtv. fent említett szakasza alapján megvizsgálva a KŐPORC Vállalat „f. a.” volt balassagyarmati telephelye tulajdonosának felelősségét, megállapítható, hogy a KŐPORC Vállalat „f. a.” a balassagyarmati telephelyét az 1994-ben megindult felszámolási eljárás keretében még abban az évben, a jelenleg érvényben lévő, a 106/1995. (IX. 8.) Korm. rendelet hatályba lépése előtt értékesítette.

Fentiekre tekintettel a szennyező tevékenység végzésének helye szerinti ingatlan tulajdonosának felelőssége kizárható a tárgyi ügyben. A kármentesítésre a környezethasználó KŐPORC Vállalat „f. a.” lenne köteles.

A KŐPORC Vállalat „f. a.” 1994 óta felszámolás alatt áll. *A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól* szóló 2004. évi CXL. törvény 141. § (1) bekezdés h) pontja szerint a végrehajtást megindító hatóság a végrehajtást megszünteti, ha a végrehajtást foganatosító szerv a kötelezettel szemben felszámolási eljárást kezdeményezett, illetve a kötelezett ellen felszámolási eljárás indult. Erre figyelemmel a Felügyelőség a KF: 59557/2001. és a KF: 5311-8/2002.-3 számú határozatokban foglalt kötelezettségek (kiegészítő tényfeltárás és műszaki beavatkozási terv készítésére kötelezés) végrehajtását nem tudja kikényszeríteni, illetve a fenti adatok alapján szükséges kiegészítő tényfeltárássra kötelezés kikényszerítésére sincs a Felügyelőségnek lehetősége.

A Felszámoló, 2012. december 14. napján benyújtott beadványában úgy nyilatkozott, hogy „a felszámolás alatt lévő társaság nem rendelkezik anyagi fedezettel a kármentesítésben való szerepvállaláshoz.”

A Kvtv. 41. § (5) bekezdés c) pontja szerint, a Kormány környezetvédelmi feladata különösen a jelentős környeztkárosodások, illetve a rendkívüli környezeti események (beleértve a Magyarország területén folytatott hadgyakorlatot is) következményeinek felszámolása, ha a kötelezettség másra nem hárítható.

A Kvtv. 56. § (1) bekezdés c) pontja szerint, a központi költségvetés finanszírozza a környeztkárosodást megelőző intézkedések, a helyreállítási intézkedések költségeit azon esetekben, amikor az másra át nem hárítható.

A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 21. § (3) bekezdése szerint, ha állami szerv köteles a kármentesítésre, akkor a feladatokat az Országos Környezeti Kármentesítési Program (a

továbbiakban: OKKP) és annak alprogramjai keretében kell végezni az érintett miniszter a 20. § (4) bekezdés szerinti szervezet útján, e rendeletben foglalt követelmények betartásával.

Az Országos Környezeti Kármentesítési Program előirányzat működtetésének és végrehajtásának általános szabályairól szóló 14/2009. (IX. 18.) KvVM utasítás 2. § (1) bekezdése szerint az OKKP magában foglalja a felelősségi körtől független általános és országos feladatokat, továbbá az egyedi kármentesítési beruházásokat, a kormányzati munkamegosztás szerinti felelős miniszterek irányítása alá tartozó alprogramok és az állami felelősségi körbe tartozó kármentesítési feladatok koordinálását.

A Vidékfejlesztési Minisztérium jogelődjének honlapján közzétett „Országos Környezeti Kármentesítési Program Tájékoztató” elnevezésű oldalon¹ található információk szerint ha a szennyezést okozó

- ismeretlen (vagy a vélelmezett okozóra a felelősséget nem sikerül rábizonyítani), vagy
- jogutód nélkül megszűnt, esetleg
- **jelenleg már felszámolás alatt áll, és a felszámolási vagyon bizonyítottan nem elégséges a kármentesítési feladatok elvégzéséhez,**

a szennyezést állami felelősségi körbe kell sorolni, és az OKKP keretei között kell gondoskodni az adott területen a kár felszámolásáról.

A 219/2004. (VII. 21.) Korm. Rendelet 41. § (3) bekezdése alapján a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területeken a már minőségében károsodott felszín alatti víz, földtani közeg károsodása esetén a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 21. § (2) bekezdés szerinti kötelezettnak, legkésőbb **2015. december 22-ig** biztosítania kell a károsodás megszüntetését, illetve a vízvédelmi hatóság által meghatározott (E) egyedi szennyezettségi vagy (D) kármentesítési célállapot határérték elérését.

Figyelemmel arra, hogy az KÖPÖRC Vállalat „f. a.”-nak fedezet hiányában a kármentesítés elvégzésére nincs lehetősége, azonban az ingatlanon valószínűsített szennyezés felszámolása **sürgős és aktív beavatkozást igényel**, ezért a Felügyelőség javasolja az állami szerepvállalást a szennyezés kármentesítésében.

Kérjük szíves visszajelzésüket az OKKP-ba történő befogadásról.

Budapest, 2014. január 16.

Budapest, 2014.01.17.

Dolla Eszter
igazgató

Kapja:

1. Címzett + mellékletek - SA 01.20
2. Közép-Duna-völgyi KTF, Irattár

Exp.u. UMO- JCS

¹ <http://www.kvvm.hu/szakmai/karmentes/kiadvanyok/okkptajekoztato/okkptajek.htm>